

Nr 656

Av herr **Andersson, Torsten**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 119, angående riktlinjer för utbyggande av universitet och högskolor m. m.*

Den tekniska omvandlingen av vårt samhälle medför att allt större krav måste ställas på samhällsplaneringen. Såväl trivseln i samhället som samhällets materiella funktion är i hög grad beroende av i vilken utsträckning man vid samhällsplaneringen lyckats beakta alla de faktorer och omständigheter, som gör sig gällande i sammanhanget. Samhällsplaneringen kan inte längre bedrivas från ensidiga materiella synpunkter, som i stor utsträckning härrör från de ekonomiska betingelserna i en gången tid. Sociologiska, socialpsykologiska, samhällsekonomiska, näringsgeografiska, lokaliseringspolitiska, befolkningsstrukturella synpunkter osv. måste beaktas. Därjämte har den ändrade kommunikations- och transporttekniken liksom den ökade fritiden medfört ändrade förutsättningar för hela den bedömning som måste göras inom samhällsplaneringens ram.

Dessa omständigheter ställer givetvis ökade krav på dem, som skall handlägga och verkställa samhällsplanering. Man torde också få förutsätta en ökad aktivitet på samhällsplaneringens område i framtiden. Har då icke ifrågavarande befattningshavare, t. ex. inom de mycket betydelsefulla regionala organen, tillräckliga insikter i berörda ämnen, kan verksamhetens syfte äventyras i betydande avseenden, vilket vore till förfång för både individ och samhälle.

Ifrågavarande befattningar torde f.n. besättas med personer som har huvudsakligen juridisk utbildning. Även om sådan utbildning är av stort värde och nödvändig i sammanhanget, framstår den som för ensidig. Ofta anlitas även geografer, men dessa torde ha den utbildning, som nuvarande ämneskombinationer inom ämbetsexamen ger möjlighet till. Inte heller sådan utbildning kan anses tillräckligt allsidig och lämpligt avvägd mot bakgrunden av de krav, som framtiden kommer att ställa.

Enligt min mening bör en särskild utbildningslinje inrättas för akademiker som skall ägna sig åt verksamhet på samhällsplaneringens område. Visserligen behövs även befattningshavare med den utbildning som nu finns tillgänglig, men det behövs även mera ingående och allsidig utbildning i fråga om samhällsplaneringens metodik och problem. I årets statsverksproposition har behandlats frågan om inrättande vid konsthögskolan av en professur i stadsplanekonst. Utan att i detta sammanhang ta ställning till behovet av en

sådan befattning, vill jag emellertid hävda att den icke skulle lösa de speciella utbildningsproblem jag här berört.

I proposition nr 119 har departementschefen framhållit, att frågan om utbildningen rörande samhällsplaneringens metodik bör hänskjutas till den kommitté, som skall tillsättas med uppgift att successivt framlägga förslag om differentierad studiegång för humanister. Kommitténs uppgift är närmast att genom dylika åtgärder motverka det humanistöverskott, som enligt departementschefen kan befaras uppkomma. Enligt min mening är det därför mindre lämpligt att hänskjuta frågan om utbildningen i fråga om samhällsplaneringen till denna kommitté. Behovet av speciell utbildning för samhällsplanering kan inte ifrågasättas. En sådan utbildningslinje gäller inte heller enbart de humanistiska fakulteterna och faller sålunda inte inom ramen för kommitténs egentliga uppgift. Det är vidare angeläget att de förbättrade utbildningsmöjligheterna kommer till stånd utan onödig tidsutdräkt. Därest humanistöverskottet inte blir det väntade kan dock, om frågan hänskjutes till kommittén, avsevärt dröjsmål uppstå.

Dessa omständigheter talar enligt min mening för att en särskild utredning tillsättes med uppgift att framlägga förslag om inrättande av en professur i samhällsplaneringens metodik och om den närmare utformningen av den utbildningslinje i samhällsplanering, som förordats i det föregående. Inrättandet av professuren och utbildningens påbörjande bör därpå ske så snart ekonomiska och andra omständigheter medger.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 119 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning av frågan om inrättande av en professur i samhällsplaneringens metodik och en särskild akademisk utbildningslinje för samhällsplanerare.

Stockholm den 3 maj 1960

Torsten Andersson